ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

Government of Karnataka

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ನೀತಿ – 2018

Karnataka State Girl Child Policy - 2018

ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ

Department of Women & Child Development & Empowerment of Differently Abled & Senior Citizens

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ನೀತಿ – 2018

Karnataka State Girl Child Policy - 2018

ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ

Department of Women & Child Development & Empowerment of Differently Abled & Senior Citizens

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ನಡವಳಿಗಳು

ವಿಷಯ: "ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿ" –2018ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಓದಲಾಗಿದೆ:–

1. ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ. ಮಮಇ 90 ಮಭಾಬ 2015(ಭಾ1) ದಿನಾಂಕ: 10.08.2015
2. ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಏಕಕಡತ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಂಖ್ಯೆ:ಮಮಅಇ:ಮಕ:ಮಕನಿ:10:16–17. ದಿನಾಂಕ:27.04.2017
3. ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ನಿರ್ಣಯ ಕಂಡಿಕೆ ಸಂ:ಸಿ/181/2018 ದಿನಾಂಕ:24.02.2018

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:–

2015–16ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶೋಷಣೆ ತಡೆ, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ, ಅಪೌಷ್ಠಿಕತೆ ನಿವಾರಣೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಮಮಇ 90 ಮಭಾಬ 2015, ದಿನಾಂಕ:10–08–2015ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಮತ್ತಿಕಟ್ಟಿ, ಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರು ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕರಡು ನೀತಿಯನ್ನು ದಿನಾಂಕ:18–10–2016ರಂದು ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. ದಿನಾಂಕ:01–02–2017ರಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸದರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಲಿಂಗ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗಿನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿ ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತ ಉತ್ತಮವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು;
- ರೋಗನಿರೋಧಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶೈಶಾವಸ್ಥೆ ಸೇವೆಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ, ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ 18 ವಯೋಮಾನದವರೆಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಥವಾ 12ನೆಯ ತರಗತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

- ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸುವ, ಅವರ ಬದುಕಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವಂತಹ ಹಾಗೂ ಅವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗುವಂತಹ ಮತ್ತು ಸ್ವಸಂಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿ ಒಳಗೊಂಡ ಮಹಿಳಾ ಸ್ಪಂದಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಭರವಸೆ ನೀಡುವುದು
- ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯಯುತವಾಗಿ ಅವರು ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೋಷಣೆ ನೀಡುವುದು;
- ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಿಂಸೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯಗಳಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ;
- ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲವಾದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ರೂಢಿಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗಳು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಂಟುಮಾಡಿರುವ ರೂಢಿಗತ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯವಾದಿ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದು;

ಸದರಿ ಕರಡು ನೀತಿಗೆ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಸಂ:ಸಿ/181/2018 ದಿನಾಂಕ:03.03.2018 ರಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಮಮಇ 114 ಮಭಾಬ 2017, ದಿನಾಂಕ: 15.03.2018

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸದರಿ ಕರಡು ನೀತಿಗೆ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ "ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿ–2018ನ್ನು ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ರಚಿಸಿ ಈ ತಕ್ಷಣದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಸದರಿ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ನೋಡಲ್ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲಾದ ಸದರಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಾರ್ಯನೀತಿ–2018ರ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಾಲಯದಿಂದ ಪಡೆದು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ರವಾನಿಸಲು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ನಿರ್ಣಯ ಕಂಡಿಕೆ ಸಂ:ಸಿ/181/2018 ದಿನಾಂಕ:03.03.2018ರ ಸಹಮತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ
ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ

(ಸಂಧ್ಯಾ. ಎಲ್. ನಾಯಕ್)
ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ–1,
ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ
ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ.

ಇವರಿಗೆ,

1. ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು, (ಎ ಮತ್ತು ಇ) ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು
3. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಬೆಂಗಳೂರು
4. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಒಳಾಡಳಿತ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
5. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ (ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ)
6. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
7. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡ, ಬೆಂಗಳೂರು
8. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
9. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
10. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ, ಬಹುಮಹಡಿ, ಕಟ್ಟಡ ಬೆಂಗಳೂರು
11. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
12. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
13. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
14. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ವಸತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
15. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಬಂದರು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
16. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನ ರಚನಾ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
17. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಅರಣ್ಯ ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ & ಪರಿಸರ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
18. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
19. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

20. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರೀಕ ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಹಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
21. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
22. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ,
23. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಯುವಜನ ಸೇವಾ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
24. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
25. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
26. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
27. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
28. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
29. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
30. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
31. ಶಾಖಾ ರಕ್ಷಾ ಕಡತ/ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರತಿಗಳು.
32. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ:

1. ಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರೀಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರೀಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಅಪೆಂಡಿಕ್ಸ್
ಪರಿವಿಡಿ

		ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	1
2.	ವೈಚಾರಿಕತೆ	1
3.	ದೂರದರ್ಶಿತ್ವ	2
4.	ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ	2
5.	ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	2 – 3
6.	ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ತತ್ವಗಳು	3 – 4
7.	ವಿಧಾನ	4 – 5
8.	ಪ್ರಧಾನ ಆದ್ಯತೆಗಳು	5
9.	ಜೀವರಕ್ಷಣೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ	5– 8
10.	ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	9 – 11
11.	ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆ	12 –15
12.	ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ	16 –17
13.	ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿತ್ವ	17 –18
14.	ಸಹಯೋಗ, ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ	18 –19
15.	ಸಂಶೋಧನೆ, ದಾಖಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ	19 –20
16.	ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವಿನಿಯೋಜನೆ	21
17.	ನೀತಿಯ ಪರಾಮರ್ಶೆ	21

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ನೀತಿ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

1.1. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿ 2018 – ಈ ನೀತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸದ್ಯ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರಿಭಾಷೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಖಾಸಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುವ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹಾಗೂ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

1.2. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ದೂರದರ್ಶಿತ್ವವನ್ನು 0–18 ವರ್ಷಗಳ ವಯೋಮಾನದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗಿನ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು., ಗುರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬದುಕುಳಿಯುವ ಹಕ್ಕು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸುರಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದರ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನೀತಿಯು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ಆದ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸುಸ್ಥಿರಗತಿ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.

2. ವೈಚಾರಿಕತೆ

2.1. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗಿನ ಅತಿಯಾದ ವ್ಯಾಮೋಹ, ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ, ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ ತಾರತಮ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಜನನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವಗಣನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಗಂಡು–ಹೆಣ್ಣುಗಳ ನಡುವಿನ ಅನುಪಾತ, ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತ, ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ, ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ, ಶಾಲಾ ದಾಖಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಮಾಣ ಮುಂತಾದ ಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ತತ್‌ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಶೋಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಲವಂತದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತನ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳಿವೆ, ಜಿಲ್ಲೆ–ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಡುವೆ ತಾರತಮ್ಯಗಳಿವೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ–ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ, ವಿಕಲಚೇತನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ವಲಸೆಗಾರರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

2.2 ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯ ಗಂಡಾಂತರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಕ್ಕೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಗೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಹಾಗೂ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

೩. ದೂರದರ್ಶಿತ್ವ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಣ್ಣುಮಗುವೂ ತಾರತಮ್ಯರಹಿತವಾದ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮುಕ್ತವಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಘನತೆಯಿಂದ ಜೀವಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಿನ ಜೀವಿಸುವ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬದುಕುವ, ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಹಾಗೂ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಈಡೇರಿಸಬೇಕು.

4. ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸುರಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಘನತೆಯಿಂದ, ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ, ಗಂಡಾಂತರ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅವರು ವಯಸ್ಕರಾಗುವವರೆಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿ ಈಡೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನೀತಿಯು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡುವ, ಅವುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಅಥವಾ ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ರೂಢಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ನೀತಿಯು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ.

5. ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

5.1. ಈ ನೀತಿಯು ಕೆಳಕಂಡ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ:

5.1.1. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಲಿಂಗ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗಿನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿ ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತ ಉತ್ತಮವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು;

5.1.2. ರೋಗನಿರೋಧಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಪೌಷ್ಠಿಕತೆಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶೈಶಾವಸ್ಥೆ ಸೇವೆಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ, ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು;

5.1.3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ 18 ವಯೋಮಾನದವರೆಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ 12ನೇಯ ತರಗತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು;

5.1.4. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸುವ, ಅವರ ಬದುಕಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವಂತಹ ಹಾಗೂ ಅವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗುವಂತಹ ಮತ್ತು ಸ್ವಸಂಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿ ಒಳಗೊಂಡ ಲಿಂಗಸ್ಪಂದಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೀಡುವುದು;

5.1.5. ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಬದುಕಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸುವುದು; ನಾಯಕತ್ವ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯಯುತವಾಗಿ ಅವರು ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು;

5.1.6. ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಿಂಸೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯಗಳಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು;

5.1.7. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಧೋರಣೆ ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ರೂಢಿಗಳು, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗಳು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ತಾರತಮ್ಯವಾದಿ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದು.;

6. ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ತತ್ವಗಳು

6.1. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಮತ್ತು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು:

6.1.1. ಪ್ರತಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನದಿಂದ 18ನೇಯವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ 'ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು' ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು;

6.1.2. ಪ್ರತಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು ಮತ್ತು ಅವಳು ಅಮೂಲ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಮೋಚ್ಚ ಆಸ್ತಿ;

6.1.3. ಹೆಣ್ಣುಮಗುವನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಹರ್ಷದಾಯಕ, ವಾತ್ಸಲ್ಯಪೂರ್ಣ, ಸ್ನೇಹಮಯ ಹಾಗೂ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ;

6.1.4. ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ, ಅನಾನುಕೂಲಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಕಾಳಜಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ;

6.1.5. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ವಲಯವಾಗಿರಲಿ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕಾಳಜಿಯು ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ರಮಗಳ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪರಮೋಚ್ಚ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಯುವುದಾಗಿರಬೇಕು;

6.1.6. ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸುಭದ್ರತೆಯು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯದ ಅಂತರ್ಗತ ಭಾಗವಾಗಿವೆ. ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪೋಷಣೆ–ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ, ಶಿಶು ಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಹಿಂಸೆ, ಅಪೌಷ್ಠಿಕತೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು;

6.1.7. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು / ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು;

7. ವಿಧಾನ

7.1. ಈ ನೀತಿಯ ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳೆಂದರೆ;

7.1.1. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವಿವಿಧ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳು, ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸುವ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಪೋಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸುವುದು;

7.1.2. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಮತ್ತು ಸೌಹಾರ್ದಯುತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ, ಸುಸ್ಥಿರಗತಿಯ, ಬಹುವಲಯದ, ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು;

7.1.3. ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ ತಾರತಮ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಎದುರಿಸುವ ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷತಾ ಜಾಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಪೂರಕ ಬೆಂಬಲವಿರುವ ವಿಶೇಷ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳೂವುದು;

7.1.4. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುವಂತಹ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು, ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು;

7.1.5. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡುವಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೂಢಿಗಳು, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗ ನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು;

7.1.6. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು; ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ನೀಡುವುದು. ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಗಳನ್ನು, ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು, ಪರಿತ್ಯಕ್ತ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸುರಕ್ಷತಾ ಜಾಲತಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು;

7.1.7. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಅಮೂಲ್ಯ ಆಸ್ತಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಸುಸ್ಥಿರವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು.;

7.1.8. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಉದ್ದೀಪನಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸುವುದು;

7.1.9. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಬಾಲಕರ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರಗತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು;

7.1.10. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಲ್ಲ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳಾ ಗುಂಪುಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರಗತಿಯಲ್ಲಿ, ಸೌಹಾರ್ದಯುತವಾಗಿ, ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು;

7.1.11. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸಾಕ್ಷಾಧಾರ ಮತ್ತು ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಮತ್ತು ಆಪ್ತ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು;

7.1.12. ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.

8. ಪ್ರಧಾನ ಆದ್ಯತೆಗಳು

8.1. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಿನ ಜೀವರಕ್ಷಣೆಯ, ಆರೋಗ್ಯದ, ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ, ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಾತಾವರಣದ, ಶಿಕ್ಷಣದ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ, ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಆದ್ಯತೆಗಳಾಗಿವೆ.

8.2. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ 18 ನೇಯ ವಯೋಮಾನದವರೆಗೆ ಮತ್ತು 0–3, 3–6, 6–14 ಮತ್ತು 14–18 ವಯೋಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಮಾನ ಆವರ್ತನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಆಧರಿಸಿ ಸಮಾನತೆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ–ಪೋಷಣೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

9. ಜೀವರಕ್ಷಣೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ

9.1. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ–ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಸೇವಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಜೀವರಕ್ಷಣೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ, ಪಾಲನೆ, ಪೌಷ್ಠಿಕತೆಸಂಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ–ದುಡಿಮೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಭಾರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾಗುವ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾಗುವ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಜನನದ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಬಿಡದೆ ಇರುವುದರ ಮಹಿಳೆಯರು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಠಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪಾತ್ರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಪೌಷ್ಠಿಕತೆಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ದೊರೆಯುವಿಕೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ನೀಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ;

9.2. ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪೌಷ್ಠಿಕತೆಯ ಮಟ್ಟ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಐಸಿಡಿಎಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಪೂರಕ ಪೌಷ್ಠಿಕ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಬಾಲಕಿಯರ ಬಾಲಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಯೂಟ ನೀಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ.

<u>ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷದವರೆಗೆ</u>

9.3. ಈ ನೀತಿಯು ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಕಾಯ್ದೆ 2013 ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯಿದೆಯ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆರು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯೋಮಾನದ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂಗನವಾಡಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಮಗಳು ಜೀವರಕ್ಷಣೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಪೌಷ್ಠಿಕತೆ, ಪಾಲನೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ವಯೋಮಾನಕ್ಕಾನುಗುಣವಾಗಿ ಆಟೋಟ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಾಲಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಗುವಿನ ಶೈಶಾವಸ್ಥೆಯ ಎರಡನೇಯಮತ್ತು ಮೂರನೇಯವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅದರ ನಂತರ ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳೆಂದರೆ:

9.4. ನೋಂದಣಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸರಳಿಕರಣಗೊಳಿಸಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಜನನ, ಮರಣ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಸಬೇಕು;

9.5. ಗರ್ಭಧಾರಣೆ-ಪೂರ್ವ, ಪ್ರಸವ-ಪೂರ್ವ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ತಂತ್ರಗಳ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿ ಕ್ರಮಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು;

9.6. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು. ನವಜಾತ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ ರೋಗಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ನವೀನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸೂತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕುಟುಂಬ, ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು;

9.7. ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನ ಮೊದಲ 1000 ದಿನಗಳು (ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಎರಡನೇಯ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ) ಅವರ ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಅಪೌಷ್ಠಿಕತೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲೂಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ಹೆರಿಗೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಹಾಲುಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಾಯಂದಿರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು;

<u>3-6 ವಯೋಮಾನದ ಮಕ್ಕಳು</u>

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೆಳಕಂಡ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ:

9.8 ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೋಗನಿರೋಧಕ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕಗೊಳಿಸುವುದು. ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಅತಿಸಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಆಪ್ತ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು;

9.9. ಅಂಗನವಾಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ಪೂರಕ ಪೌಷ್ಠಿಕ ಆಹಾರ ವಿತರಣೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಾಮರ್ಶಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬಲಪಡಿಸುವುದು. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಜಂತುಹುಳುಗಳ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಅನಿಮಿಯಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ತಪಾಸಣೆ ಮೂಲಕ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಮಾತ್ರೆ ಹಾಗೂ 'ಎ' ಅನ್ನಾಂಗ ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು;

9.10. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಚಾರ್ಟ್ ರೂಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನುಪಾಲನಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು;

9.11. ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಾಯಕಿಯರು, ಆಶಾ / ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಪಾಲಕರಿಗೆ ಆಪ್ತ ಸಲಹೆ ನೀಡಿ, ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು;

9.12. ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಪುನಾರಚನೆ ಭಾಗವಾಗಿ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಕಲ ಚೇತನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ.ಜಾ, ಪ.ಪಂ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗುರುತಿಸುವುದು.

<u>6-14 ವಯೋಮಾನದ ಮಕ್ಕಳು</u>

9.13. ಶಾಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿಯಮಿತ ಶಾಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲಕರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಆಹಾರದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಶವಿರುವ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು, ಜಂತುಹುಳುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಔಷಧಿ ನೀಡುವುದು, ಕಬ್ಬಿಣದ ಮತ್ತು ಫೋಲಿಕ್ ಪೂರಕ ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವಾರ ನೀಡುವುದು;

9.14. ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಅನಿಮಿಯಾ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪೌಷ್ಠಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಪ್ತ ಸಲಹೆ-ಸಮಾಲೋಚನೆ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವುದು. ಈ ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ತರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು;

9.15. ಮಕ್ಕಳ, ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿನ ವಿಕಲಚೇತನದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ವಿಕಲಚೇತನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಮಾಡುವುದು, ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಒದಗಿಸುವುದು. ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ವಿಕಲಚೇತನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ನೀಡುವುದು. ವಿಕಲಚೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಳಂಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾಕರ್ತರಿಗೆ ಆಪ್ತಸಲಹೆ ನೀಡುವ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕುಶಲತೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು;

9.16. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯದ ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯ, ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಅರಿವನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕಗೊಳಿಸುವುದು;

9.17. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

14–18 ವಯೋಮಾನದವರೆಗೆ

9.18. ಹದಿಹರೆಯದ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಜೀವನಕೌಶಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಪ್ತಸಲಹೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಒದಗಿಸುವುದು, ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು, ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಎಚ್‌ಐವಿ/ಏಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸೇವೆಯ ವಿವರ ನೀಡುವುದು. ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡದಂತೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಕಳಂಕಿತರೆಂದು ಕರೆಯುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಜಾಗೃತಿ ಆಂದೋಲನ ನಡೆಸುವುದು;

9.19. ಶಾಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕ್ರಮವು ಒಳಗೊಳ್ಳದ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ 'ಸಬಲ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬಲಪಡಿಸುವುದು. ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಾಡಿ ಮಾಸ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ರಕ್ತ ಹೀನತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅವರ ಬಳಿ ಕಿಶೋರಿ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

9.20. ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರುವ ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅವರಿಗೆ ಪೂರಕ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಅಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದು, ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೊಲೆಯುಣಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಆಪ್ತಸಲಹೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಹೆರಿಗೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಪಾಲಕತನದ ಕುಶಲತೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದು;

9.21. ಉನ್ನತ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು, ಪಾಲಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇರುವ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಳಂಕ ಅನ್ನುವಂತೆ ನೋಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೊಲಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

10. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

10.1. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ನೀಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿಸುವ, ಸೃಜನಶೀಲ, ತರ್ಕಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಜೀವನಕೌಶಲ ಬೆಳೆಸುವಂತಹ ಹಾಗೂ ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಹ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಔದ್ಯೋಗಿಕರಣ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ;

ಈ ನೀತಿಯು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀತಿಯು ಕೆಳಗಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ:

10.2. ಜೀವಮಾನ ಆವರ್ತನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಠ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ನೀತಿಯು ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

10.2.1. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸದ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮುಕ್ತ ಶಾಲೆಗಳು, ದೂರಶಿಕ್ಷಣ, ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ.ಜಾ, ಪ.ಪಂ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ಇತರೆ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಲಬದ್ಧ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸದರಿ ನೀತಿಯು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ;

10.2.2. ಶೈಶಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ತಾರುಣ್ಯದ ವಯೋಮಾನದವರೆಗೆ ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯ್ದೆಯನುಸಾರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಪ್ರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಗಣಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು;

10.2.3. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ತಾರತಮ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಾಲಾಮಕ್ಕಳು, ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು, ದುರ್ಬಲವರ್ಗ ಮತ್ತು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ, ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ, ಪುರ್ನವಸತಿ ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ನೆರವಾಗಬೇಕು;

10.2.4. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿ, ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕರಹಿತ, ದೂರದೂರದ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ವಂಚಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು;

10.2.5. ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ,

ಕಾನೂನುಗಳು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸುಭದ್ರತೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ ಹಾಗೂ ಲೈಂಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿನ ಜೀವನಕೌಶಲ್ಯ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಕುಶಲತೆಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು;

10.2.6. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯಿದೆಯ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರು ನಿವಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

<u>0-3 ಮತ್ತು 3-6 ವಯೋಮಾನದ ಮಕ್ಕಳು</u>

10.7. ಜನನದಿಂದ ಆರು ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆರಂಭಿಕ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸದರಿ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಸದರಿ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಸಶಕ್ತವನ್ನಾಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.

10.8. ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪುನಾರಚಿಸುವುದು.

10.7. ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ, ಬಡಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ, ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದ ಮತ್ತು ದುಡಿಯುವ ತಾಯಂದಿರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನಾ ಸೇವೆಯನ್ನು (ಶಿಶುಪಾಲನ ಕೇಂದ್ರ, ಶಿಶುವಿಹಾರ/ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ) ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀಡುವುದು.

10.9. ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯಿದೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಮಕ್ಕಳು ನಗುನಗುತ್ತಾ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಆಟೋಟ ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಟಿಕೆಗಳು ಲಿಂಗ ನಿರಪೇಕ್ಷವಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

10.10. ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯಿದೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ (ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು) ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಶಾಸನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.

<u>6-14 ವಯೋಮಾನದವರೆಗೆ</u>

10.11. ಮಕ್ಕಳ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು;

10.12. ಅರ್ಹ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಅವರ ಜ್ಞಾನ, ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಕುಶಲತೆಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದು;

10.13. ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯಗಳಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು;

10.14. ಹೆಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಉತ್ತೇಜನಾತ್ಮಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದುರ್ಬಲವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ನೀಡಬೇಕು.

10.15. ಎಲ್ಲ ಬಾಲಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನೆಪಾಠದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ, ಸೇತುಬಂಧ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ (bridge course), ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬೋಧನೆ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನೆರವನ್ನು ನೀಡುವುದು.

<u>14–18 ವಯೋಮಾನದವರೆಗೆ</u>

10.16. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ 18ನೇಯವಯೋಮಾನದವರೆಗೆ ಅಥವಾ 12ನೇಯತರಗತಿವರೆಗೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉನ್ನತವಾದುದಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ, ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವುದು;

10.17. ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಬೋಧನೆ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ (mainstreaming) ಅವರು ಬೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಸೇತುಬಂಧ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಅಂತಹ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ವಸತಿಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು;

10.18. ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಮುದಾಯ ಆಧರಿತ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು;

10.19. ಎಲ್ಲ ಜುವಿನೈಲ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬಾಲಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು;

11. ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆ

11.1 ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಂದರೆ;

* ಮಕ್ಕಳು, ಅದರಲ್ಲೂ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಅಸುರಕ್ಷಿತರಾಗಿರುವ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದಿಂದ, ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ, ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು;

* ಕುಟುಂಬ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಶಿಶುಪಾಲನ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಬದುಕುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಕೆಡುಕು, ಹಿಂಸೆ ಅಥವಾ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು;
* ಆತಂಕಕಾರಿ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು/ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು;
* ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು;
* ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಜನರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

11.2. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯೋಮಾನದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾಗುವುದು, ಅಪಾಯಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವುದು, ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಳಕೆ, ಮಕ್ಕಳ ಅಕ್ರಮ ಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿಂಸೆ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

11.3. ಸರ್ಕಾರವು ವಿಕಲಚೇತನ ಮಕ್ಕಳು, ವಿಶೇಷ ಆರೈಕೆ/ಗಮನ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು.

11.4. ಸರ್ಕಾರವು ಸಂರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು, ಶೋಷಣೆಯನ್ನು, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸದ್ಯ ಜಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

11.5. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿಯಂತಹ (1098) ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯವಾದ ನ್ಯಾಯ ನೀಡುವ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಖಾಸಗಿತನವನ್ನು ಮತ್ತು ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಜುವಿನೈಲ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಲಿಂಗ ಸಂವೇದನೇಯತರಬೇತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

11.6. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ತಡೆಯುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಡೆಯುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆ, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ, ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಮಾಹಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ

ಆಧರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಪುರುಷರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.

11.7. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೆಂದರೆ:

11.7.1. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯ ಕುರಿತಂತೆ ಸರ್ಕಾರ, ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ, ಮಾಧ್ಯಮ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನು ಜವಾಬುದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಹಯೋಗ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

11.7.2. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಹೊಣೆಗಾರರು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂಸೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಿಷಯ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಹ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಪ್ತ ಸಲಹೆಗಾರರು ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

11.7.3. ಯಾವ ವರ್ಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಂಡಾಂತರ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಳಕಂಡ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು. ಅ). ವಿಶೇಷ ಆರೈಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮತ್ತು ವಿಕಲಚೇತನದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಆ). ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಇ). ಪಾಲಕರ ಪೋಷಣೆಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಈ). ಕೌಟುಂಬಿಕ ದುಡಿಮೆ, ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತತ್ಸಂಬಂಧಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಉ). ದೇವದಾಸಿಯರ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ದುಡಿಮೆಯ ಮಹಿಳೆಯರು, ಊ). ವಲಸೆ ಕುಟುಂಬಗಳ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಋ). ದುಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು.

11.7.4. ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಗಳ ಮಾರಾಟ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು, ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ದುಡಿಮೆ ಮುಂತಾದ ಗಂಡಾಂತರಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಪ್ರದೇಶ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾಲಬದ್ಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಸೇವೆ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಒದಗಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು.

11.7.5. ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ನೆರವು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ವಿಕಲಚೇತನ ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂವೇದನಾಶೀಲವಾದ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪಾಲನೆಗಳು ಕನಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

11.7.6. ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಘನತೆಯಿಂದ ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಗೌರವದಿಂದ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವ ಹಾಗೂ

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ರೂಢಿಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಊರ್ಜಿತಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜನರ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.

11.7.7. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಂತೆ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರು ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು, ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

<u>0-3 ಮತ್ತು 3-6 ವಯೋಮಾನದ ಮಕ್ಕಳು</u>

ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೆಂದರೆ:

11.8. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಜೀವದಿಂದುಳಿಯುವ, ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಗಳ ಮಾರಾಟ ನಿಷೇಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಗರ್ಭಧಾರಣೆಪೂರ್ವ, ಪ್ರಸವಪೂರ್ವ ಪರೀಕ್ಷಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು;

11.9. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಹಾಕುವ ಅಥವಾ ಅಂಗಛೇದನ ಮಾಡುವ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಆಂದೋಲನಗಳ ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು;

11.10. ಪಾಲಕರ ಪೋಷಣೆಯಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ವಂಚಿತರಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಸಾಂಸ್ಥಿಕೇತರ ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರದ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳ ಶುಶ್ರೂಷಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾಯೋಜನೆ ಮೂಲಕ ಪಾಲಕರ ಪೋಷಣೆ ಪಡೆಯುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

11.11. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಜುವಿನೈಲ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಕಾಯಿದೆಗನುಸಾರ ಮತ್ತು (ಸಿ.ಎ.ಆರ್.ಎ) ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು.

11.12. ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಗಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮ ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

6-18 ವಯೋಮಾನದವರೆಗೆ

11.13. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಕ್ರೀಡೆ, ವೈಯುಕ್ತಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ಲೈಂಗಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆ, ಸೈಬರ್ ಸುರಕ್ಷತೆ, ವಿಕೋಪಗಳು ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯಿದೆ ಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ

ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

11.14. ಸದ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಬೆಂಬಲ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಬಲಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ದೇಹ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮುಂತಾದ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ 'ಸಾಂತ್ವನ', 'ಉಜ್ವಲ' ಮತ್ತು ಇತರೆ ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ಸೇವೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು.

11.15. ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿಯ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನಜಾಗೃತಿ ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸಿ ಅದು ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಮಕ್ಕಳ ಅಪಹರಣ, ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ ಮುಂತಾದ ಘಟನೆಗಳ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

11.16. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮ ದುರ್ಬಳಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಶಕ್ತವನ್ನಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

11.17. ಅನಾಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ನಿರಾಶ್ರಿತ ಮಕ್ಕಳು, ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವ ಮಕ್ಕಳು, ಸುದೀರ್ಘ ರೋಗಕ್ಕೆ/ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗೆ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ, ದೈಹಿಕ ಮಾರಾಟದ ಮತ್ತು ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬದುಕನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕು.

11.18. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾಗುವ, ದೈಹಿಕ ದೌರ್ಜನದ, ಮಾನವ ಮಾರಾಟದ, ನಾರ್ಕೋಟಿಕ್ ಮದ್ದು ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯಸನದ ಮದ್ದುಗಳ ಮಾರಾಟದ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು.

11.19. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಶಾಲೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು, ಜುವಿನೈಲ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಮಂದಿರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ದೂರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಹಿಳಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

12. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ

12.1. ಸಹಭಾಗಿತ್ವವು ಪ್ರತಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಹಕ್ಕು. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿನ ಅಳಲನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಹೊಣೆಗಾರರು ಆಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಕೆಗೆ ಅಥವಾ ಆತನಿಗೆ ತನ್ನದೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಎದುರಿಸುವ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಪ್ರತಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವೂ ತನ್ನ ವಯೋಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು, ತನ್ನ ಮನಸಿನ ಪ್ರೌಢಿಮೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತಾವೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು.

12.2. ಸರ್ಕಾರವು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನರಂಜನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು, ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಬೇಕು;

12.3. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಸಮುದಾಯ ಆಧರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮತ್ತು ಸಂವಾದ ನಡೆಸುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು;

12.4. ಆಡಳಿತ ಪರಿಪಾಲನೇಯವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಪೂರಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು;

12.5. ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಂಡಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನಗರ/ಗ್ರಾಮೀಣ ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಶಕ್ತವಾಗಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು;

12.6. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ದೂರು-ದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅವರು ಹೇಳುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಹೊಣೆಗಾರರು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

12.6.1. ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ(ಗ್ರಾಮ), ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ(ನಗರ), ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ದೂರು-ದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೊಣೆಗಾರರೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು;

12.6.2. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಅವರು ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು;

12.6.3. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸೃಜನಶೀಲವಾದ ಮತ್ತು ಆವಿಷ್ಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು;

12.6.4. ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಂಡಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು;

12.6.5. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಮಾಹಿತಿಯು ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿದೆ.

12.7. ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಪಾಲಕರು, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಹೊಣೆಗಾರರು ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಆಲಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

13. ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿತ್ವ

13.1. ಜ್ಞಾನವನ್ನು, ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಹೊಣೆಗಾರರ ಸಹಪಾಲಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲ ಹೊಣೆಗಾರರು, ಅಂದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಕುಟುಂಬಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ, ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ತೊಡಗುವಿಕೆಯನ್ನು, ಸಹಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.

13.2. ಸರ್ಕಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂವಹನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಬಹುಮಾಧ್ಯಮ ವಾಹಿನಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮನೋರಂಜನೆ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಮುದಾಯ ಮುಂದಾಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು–

ಅಂದರೆ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು, ಯುವ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬದಲಾವಣೆ ಪ್ರಬಂಧಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ದೇಶದ ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಯಶೋಗಾಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

14. ಸಹಯೋಗ, ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

14.1. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಗ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾನತೆ ಅನ್ನುವುದು, ಈ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ, ಉತ್ತರಧಾಯಿತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು, ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರಚನೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಬಲತ ನೀತಿಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಹೊಣೆಗಾರರೆಲ್ಲರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಂಘ-ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒದಗಿಸುವ ಸೇವೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

14.2. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸಹಯೋಗದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರಾಜ್ಯ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯು ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಬೇಕು. ಈ ನೀತಿಯ ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ಪ್ರತಿ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರಿ ನೀತಿಯ ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

14.3. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ನೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ನೀತಿಯಲ್ಲಿನ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆ ಸಮಿತಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರಬೇಕು.

14.5.ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕುರಿತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು.

14.6. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಮಿತಿಯು ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಆರೋಗ್ಯ, ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಗೃಹ ಇಲಾಖೆ ಮುಂತಾದ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸದರಿ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಚಿವರಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

14.7. ಸಮಗ್ರ ಬಹುವಲಯ ಕ್ರಮದ ಉಸ್ತುವಾರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ತಾಳೆ ನೋಡಬಹುದಾದ ಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು, ನಗರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆ ಸೂಚಿಗಳು ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುತ್ತವೋ ಅಲ್ಲಿ ನೀತಿಯ ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಲಾಖೆಗಳ ಮತ್ತು ವಲಯಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದು.

15. ಸಂಶೋಧನೆ, ದಾಖಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ

15.1. ಈ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿ ಕೋಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ನಡೆದ ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣ ವರದಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸದರಿ ಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿ ಕೋಶವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ, ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಡೆಯೊಡ್ಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾಗಿ ಹೊರತರಬೇಕು.

15.2. ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸದರಿ ಕ್ರಮಗಳ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಕ್ರಮಗಳ ಲಾಭ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ನಡೆಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಡಿಟ್ ವರದಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯೋಜನೆ, ಕ್ರಮಗಳ ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಪರಾಮರ್ಶೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರಬೇಕು.

15.3. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ

ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಯೋಮಾನ, ಲಿಂಗ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ರಾಜ್ಯ, ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಗುಂಪುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಸಂಘಟಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಮಾಹಿತಿ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಪ.ಜಾ, ಪ.ಪಂ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿನ ಭಿನ್ನತೆಗಳ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಫಲಿತಗಳು ಆಧಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೆಬ್ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪ್ರಕಾರ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

15.4. ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಂತಹ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಅಧ್ಯಯನ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬೇಕು.

15.5. ಸರ್ಕಾರವು ಸೂಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವೃತ್ತಿ ನಿರತ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವದರ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮೂಲಕ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಪರತೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

15.6. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ, ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪುನರ್ ಮನನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬೇಕು.

15.7. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಲೋಪದೋಷಗಳಿಗೆ ಅವರೇ ಉತ್ತರದಾಯಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು.

16. ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವಿನಿಯೋಜನೆ

16.1. ಈ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಉತ್ತರದಾಯಿ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವು ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

17. ನೀತಿಯ ಪರಾಮರ್ಶೆ

17.1. ಈ ನೀತಿಯ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೇಯಅನುಷ್ಠಾನದ ಪರಾಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮಕ್ಕಳು, ಪಾಲಕರು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಪರಾಮರ್ಶೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ವಿಧಾನಗಳಾದ ಮಕ್ಕಳ ನೇತೃತ್ವದ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬಲ್ಲವು.

17.2. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ಪರಾಮರ್ಶೆಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಪರಾಮರ್ಶೆಯ ಫಲಿತಗಳು ಹಾಗೂ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯೋಜನೆ, ಕ್ರಮದ ಸೂಚಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಿರಬೇಕು. ಈ ನೀತಿಯ ನಿಯಮಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಶಾಸನಗಳ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸೌಹಾರ್ದಯುತವಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸಬೇಕು.

ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

(ಸಂಧ್ಯಾ. ಎಲ್. ನಾಯಕ್)
ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ-1,
ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ
ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ.

Appendix

Contents

	Page No.
1. INTRODUCTION	1
2. RATIONALE	1
3. VISION	1
4. MISSION	2
5. POLICY OBJECTIVES	2
6. GUIDING PRINCIPLES	3
7. APPROACH	3 - 4
8. KEY PRIORITIES	4
9. SURVIVAL, HEALTH AND NUTRITION	5 - 7
10. EDUCATION AND DEVELOPMENT	7 - 10
11. PROTECTION AND SAFETY	10 - 13
12. PARTICIPATION OF GIRLS	13 - 14
13. ADVOCACY AND PARTNERSHIPS	15
14. COORDINATION AND MONITORING	15 - 16
15. RESEARCH, DOCUMENTATION AND CAPACITY BUILDING	16 - 17
16. RESOURCE ALLOCATION	18
17. REVIEW OF POLICY	18

KARNATAKA STATE GIRL CHILD POLICY

INTRODUCTION

1.1 The Karnataka State Policy for Children 2018 affirms a rights based approach in addressing the continuing and emerging challenges in the situation of girl children in the State. The State also recognises the discrimination faced by girls throughout their childhood impacting on their present status, their development and their future lives as women. It affirms its commitment to promote and safeguard the rights of all girl children and their optimum development with justice, equality, equity, dignity, security and freedom.

1.2 The Karnataka State Policy for Children outlines the Government's vision and commitment to girl children from 0-18 years of age in the State and outlines the goals, priorities and provisions for guaranteeing all girl children the rights of survival, development, protection and participation. It articulates priorities and actions that are relevant and specific to girl children in the State while endorsing its commitment to the National Policy for Children, the State Child Protection Policy, and the Global Sustainable Development Goals.

2. RATIONALE

2.1 Son preference, female foeticide, patriarchal attitudes, gender discrimination lead to the neglect of girls starting at conception and throughout childhood, as is manifested in the child sex ratios at birth, mortality, malnutrition, school enrolment and dropout. This increases their vulnerability to abuse and exploitation such as forced labour, child marriage, trafficking and sexual exploitation. Within the State, there are regional differences among the districts, urban and rural areas and the socially and economically vulnerable groups, including the differently challenged and migrant children.

2.2 While all children are at risk to violence, abuse and exploitation, girls are more vulnerable and at a greater risk than boys to early marriage, sexual molestation and rape, trafficking and child labour.

3.VISION

Every girl child in the State of Karnataka should live with dignity in an environment that is free from discrimination and violence and the rights of every girl to survival, development, protection, and participation throughout her childhood shall be protected and fulfilled.

4. MISSION

The Karnataka State Girl Child Policy commits to uphold, promote and safeguard all rights of all girl children from conception to adulthood, to live and grow with equality, dignity, protection and freedom, especially those who are vulnerable and at risk. It further reiterates that all girl children shall have equal opportunities and access, without discrimination or prejudice; and that no customs, beliefs, traditions, socio-cultural or religious practices shall be allowed to violate, restrict or prevent girl children from enjoying their rights to holistic development and empowerment.

5. POLICY OBJECTIVES

5.1 The Karnataka State Girl Child Policy shall strive to:

5.1.1 Improve the sex ratio in all age groups throughout the State through elimination of gender biased sex selection and neglect of girls;

5.1.2 Ensure survival, healthy growth and development of the girl child by providing equal and equitable access to immunisation, nutrition and quality early child care;

5.1.3 Ensure free and compulsory education of all girls in socially and economically disadvantaged section of society up to 18years of age or completion of Class 12, whichever is applicable, and facilitate their access to higher education;

5.1.4 Promote gender-sensitive education of girls that empowers them and enables them to improve the quality of life and be economically self-sufficient and self-reliant adults;

5.1.5 Encourage girls to participate actively in decisions that affect their lives and to take control of their life situation; thereby promoting their future roles in leadership, political representation and governance;

5.1.6 Protect girl children from all forms of violence, abuse and discriminatory practices through effective enforcement of legislation and policies;

5.1.7 Promote change in attitudes and behaviours within families, communities and society at large regarding girls and women by elimination of customs, beliefs, practices, and behaviours that perpetuate discrimination and gender stereotypes.

6. GUIDING PRINCIPLES

6. 1. This Policy recognizes and reaffirms that:

6.1.1 A girl child is a female person from conception up to the age of 18 years;

6.1.2 Every child, including girl child, is unique and a supremely important national asset;

6.1.3 All children, including girl child, have the right to grow in a family environment that is violence free and in an atmosphere of happiness, love and caring;

6.1.4 As a result of social discrimination, the girl child is neglected, disadvantaged and deprived of care during childhood with her family and society at large;

6.1.5 The best interests of the girl child is a primary concern in all decisions and actions affecting the girl child both in the public and private domains;

6.1.6 The safety and security of girl children is integral to their well-being and they are to be protected from all forms of harm, abuse, neglect, violence, maltreatment, and exploitation in all settings;

6.1.7 Girl children are capable of forming views and must be provided a positive environment and the opportunity to express their views in any way they are able to communicate confidently in matters affecting them.

7. APPROACH

7.1 The approach of this Policy shall be to:

7.1.1 Adopt a life cycle approach with continuum of care, measures and services in the different stages of childhood will be the basis for a holistic and integrated methodology that connects and reinforces the various policy support measures in a coherent manner;

7.1.2 Adopt a long- term, sustainable, multi-sectoral, integrated and inclusive approaches required for overall and harmonious development and protection of girl children;

7.1.3 Take special measures and ensure affirmative action and provide quality services to diminish conditions that cause gender based discrimination and prevent other vulnerability and disadvantage to girl children;

7.1.4 Enact, enforce and amend legislation to respond to the specific situation and needs of girls in the State;

7.1.5 Address prevailing traditional beliefs, superstitions and practices that are harmful and obstruct the proper care and development of the girl child and the lack of awareness on gender equality and equity;

7.1.6 Develop and adopt focussed measures to address and respond to economically and socially disadvantaged families and the regional disparities in the situation of girls in the State and provide safety nets to prevent abandonment, trafficking, early marriage and child labour;

7.1.7 Create and sustain an environment where the girl child receives respect and recognition as an asset to her family and society at large;

7.1.8 Promote positive empowering processes that will instil self esteem and self reliance in girls;

7.1.9 Proactively involve men and boys at all levels and processes, for sustained behavioural and attitudinal change towards girls and gender equity and equality;

7.1.10 Sustain cohesive, collective and consistent actions from government, individuals, civil society, media and all sections of society including women's groups throughout the State to foster an enabling environment for development of the girl child;

7.1.11 Support research and documentation and make use of the findings for evidence - based advocacy for the girl child;.

7.1.12 Develop a Plan of Action and prepare operational guidelines for implementation of this Policy.

8.KEY PRIORITIES

8.1 The rights of every girl child in the State to survival, health, nutrition, clean and safe environment, education, development, protection and participation are the key priorities of this Policy.

8.2 The State stands committed to ensure equitable access to holistic child care, development and protection from the life-cycle perspectives from birth to 18yrs of age; and in the age groups 0-3 years, 3-6 years, 6-14 years and 14-18years of girl children.

9. SURVIVAL, HEALTH AND NUTRITION

9.1 The State shall implement and encourage continuum of care approach acknowledged as the key to address the problems of maternal and child health issues and shall design strategies to ensure the survival, health and nutrition of all children, especially girls, as they are typically more disadvantaged. Girls receive less medical attention, overall care, inadequate nutritional inputs and subject to more work burden. They are less informed about health and nutrition issues and have little or no say in decisions about these matters. Early marriage of girls results in early/frequent childbearing with little or no spacing and takes a heavy toll of their health and survival. Hence, there is need for a special focus on girls' health, hygiene and nutrition, environmental effects and access to water and sanitation.

9.2. It is crucial to monitor the food intake and provisions of nutrition provided through crèches, ICDS, midday meals/school lunches (MDMs) and in the JJ institutions to ensure the coverage of girls and thereby the overall health and nutrition status of girls in all age groups.

0 to 3 years of age

9.3 This Policy will abide by the National Early Childhood Care and Education (ECCE) Policy of 2013 where all children under six years of age are to be covered by ICDS, as well as provided for by crèches, as needed. The coverage is to be holistic, including survival, health, nutrition, care, protection, stimulation and playful age-appropriate learning as also training in parenting skills for caregivers.

The State shall take measures to:

9.4 Improve the birth, death and marriage registration system in the State through simplifying procedures and enhancing the access of communities to registration units.

9.5 Review the working of the Pre-Conception and Pre-Natal Diagnostic Techniques Act (PCPNDT Act) in the State to plug in the loopholes and strengthen the implementation, monitoring and enforcement of the system.

9.6 Strengthen the Reproductive and Child Health Services and interventions; scaling up care for neonates and infants at household, community and health

institutional levels based on the new guidelines of Integrated Management of Neonatal and Childhood Illness (IMNCI).

9.7 Recognise that the first 1000 days [from conception to the age of two] are critical to the survival, health and nutrition of infants and frame strategies to prevent the onset of child ill-health and malnutrition even in the womb. Strengthen counselling and supporting of pregnant women to prepare for breastfeeding; provide facilities for care of mother and girl child upon delivery, ensure that mothers do not discriminate against girl child in exclusive breast feeding.

3-6 years of age

The State shall take the following measures in addition to those noted above for girls in the 0-3 years age group:

9.8 Scale up routine immunization to reach universal immunization with special attention to the girl child. Frontline health and ICDS workers need to counsel and ensure that girl children receive proper care and treatment for common childhood illnesses and diarrhoeal diseases;

9.9 Review and strengthen the supplementary nutrition delivery system through AWCs with particular focus on pregnant women and girl children with specific needs. Ensure periodic de-worming of children, check-ups to detect early signs of anaemia, with corrective doses of Iron Folic acid and Vitamin A;.

9.10 Systematically maintain the growth chart for girl children and ensure follow-up;

9.11 Build the capacities of ANMs, AWWs, ASHAs to counsel and motivate parents to send their girls to the AWCs and get the periodic health check-ups;

9.12 Early detection of disability among girl children as part of the restructured ICDS/ECCE programmes will be undertaken giving special attention to SC, ST, minorities and other socially disadvantaged groups.

6 to 14 years of age

9.14 Expand the school health program with regular school health check-ups involving parents for informative counselling to ensure healthy food habits especially for the girl child. Include iron rich foods in the MDMs and Take Home Foods, de-worming and weekly iron and folic acid supplementation.

9.15 To address the prevalence of anaemia, provide school-based nutrition

counselling for adolescent girl children (13 -18 years) and at community level for out of school girl children. Build the knowledge and capacity of teachers and frontline workers to handle these tasks.

9.16 Ensure early detection and early intervention of disability, especially for girl children, by facilitating identification, assessment and determination, diagnostic and rehabilitative services as well as training of health workers for the various types of physical and mental disabilities; counselling and parental skill training for caretakers and the community to avoid stigma and harmful faith-based views.

9.17 Universalise the understanding and practice of personal hygiene, provide access to safe drinking water, provision of latrines at home and school for bettering health benefits for girl children.

9.18 Educate girls and their families on menstrual hygiene and provide needed resources within their communities for safe and hygienic practices.

14 to 18 years of age

9.19 Provide counselling and life-skills training to adolescents of both sexes. Include reproductive and sex education in school curriculum and promote information and services for sexually transmitted diseases and HIV/AIDs. Conduct campaigns to counter prevailing stigma and discrimination against affected/infected girls by the community.

9.20 Expand and strengthen the implementation of the SABALA programme for wider reach to include out of school girls who are not covered under the school health programme. This will also include maintaining Kishori cards to monitor anaemia and Body Mass Index (BMI) among adolescent girls.

9. 21 In the case of adolescent girls who are pregnant, ensure health check-ups, nutritional supplements and counselling during pregnancy and lactation, support for delivery, and information on parenting skills.

9.22 Address the needs of mental health of girls through proper referral for treatment and the counselling of parents and the community to seek treatment for the affected children and remove stigma associated with such problems.

10. EDUCATION AND DEVELOPMENT

10.1 It is evident from the educational indicators that education and development of girls need special focus and concerted efforts by all stakeholders.

It is essential that all girl children are provided with an enabling environment which supports and promotes curiosity, creativity, reasoning, and other life skills in addition to literacy and numeracy for their employability and empowerment as women.

10.2 Recognising the gender specific issues affecting girls' education throughout the life cycle, this Policy supports the following measures:

10.2.1 Establish time bound targets with special focus on girls belonging to SC, ST, minorities and other disadvantaged communities, in existing and special programmes, such as Open Schools, distance learning, skill development, along with the formal systems.

10.2.2 Strengthen digital data and information systems to track all girl children in the ECCE/ educational system with reference to enrolment, retention and progress from early childhood to adolescence;

10.2.3 Address discrimination of all forms in schools and ensure that out of school children, child labourers, children in disadvantaged and marginalized situations are tracked, rescued, rehabilitated, supported and assisted to exercise their right to education;

10.2.4 Develop Information, Communication and Technology (ICT) tools for education for girls, and set up community based facilities in remote, tribal and hard to reach areas.

10.2.5 Upgrade teacher training from the perspective of creating gender sensitivity and in instilling cultural and social values in children to negate patriarchal attitudes. Also equip teachers to expose girls to child rights education, laws and services pertaining to children, protection mechanisms, gender issues, safety and security, trafficking of children, and incorporation of sex education and age appropriate life skill education in the school curricula;

10.2.6 Ensure safety and protection of children in schools in line with the Karnataka State Child Protection Policy for Educational Institutions and establish grievance redressal mechanisms in schools.

<u>0 to 3 and 3-6 years of age</u>

10.7 Implement the National Early Childhood Care and Education Policy and allocate sufficient resources for the implementation of this Policy at all levels with the aim to ensure universal, and equitable access to quality early childhood education and care services to all children in the 0-6 age group for their holistic development. Also establish, empower and ensure the functioning of ECCE Council as per the ECCE policy.

10.8 Restructure ICDS as per the guidelines quickly and effectively within specified timelines.

10.9 Provide and monitor the coverage of girls in child care facilities (crèche/ day care facilities /AWCs) with special attention to vulnerable, poor, ailing, working mothers and care givers.

10.10 Ensure ECCE centres are child friendly and offer joyful learning activities aiming at holistic development of children. Also ensure play activities and equipments are gender neutral.

10.11 Ensure mandatory tracking of girl children (both in public and private institutions) availing of ECCE facilities to ensure universal coverage for early care and stimulation.

6 to 14 years of age

10.10 Implement the Right of Children to Free and Compulsory Education (RTE Act).

10.11 Ensure adequate number of qualified female teachers' particularly in backward areas and periodically up-grade their knowledge, attitude and skills through refresher courses.

10.12 Provide quality services to girl children with special needs in regular schools and make all efforts to mainstream them.

10.13 Provide incentives such as scholarships to girl children, particularly those belonging to the disadvantaged groups and in economically backward regions.

10.14 Support in-house education system in all children's institutions including JJ Homes by providing bridge course, formal education, and coaching for open school examinations.

14 to 18 years of age

10.15 Ensure the education to all girls up to 18 years or up to 12th Standard to girls, whichever is higher, through incentives and scholarships especially those from socially and economically disadvantaged communities.

10.16 Take measures for remedial classes for mainstreaming girls who have dropped out, encourage girls to return to academics to complete their schooling through bridge courses, and reservation of seats for such categories, including in residential schools.

10.17 Develop and promote community- based quality vocational training for girls to promote skills for livelihood;

10.18 Introduce mandatory career counselling and vocational guidance for girls in all schools and girls staying in JJ/child care institutions.

11. PROTECTION AND SAFETY

11.1 Child protection means ensuring an environment where:

- **children are safe and free from neglect, abuse, exploitation and any form of violence; specially children in difficult circumstances**
- **the risk of physical and mental harm/injury/violence or danger to their life, personhood and childhood is prevented; within the family, at school, child care or educational institutions and all other living spaces**
- **vulnerability is reduced/addressed;**
- **children have access to services and support systems;**
- **the system prevents slippage from safety net or social security; and**
- **the State and its people are accountable to children.**

11.2 The girl child in certain communities and certain districts of the State is relatively more vulnerable and at the risk of early marriage, early pregnancy, employment in harmful occupations, commercial sexual exploitation (prostitution), domestic labour and trafficking for malevolent purposes. This includes girls belonging to Domebaratta community, Gollas, Lambanis and other nomadic communities, Devadasis and child widows. It is incumbent that the State will ensure safety and protection of such girls through special measures and programmes.

11.3 The State shall pay special attention to girls with disability and special needs, and transgender (third gender) children

11.4 The State shall ensure effective enforcement of protective laws and policies in line with Constitutional provisions to address gender discrimination, exploitation and violence against girl children by strengthening existing protective measures, establishing coordinated efficient and effective response mechanism;.

11.5 The State shall ensure just and speedy justice delivery system in all crimes and offences against children, particularly girls. It shall strengthen the functioning of statutory bodies and other child protection mechanisms like Childline (1098) throughout the State; and in doing so uphold the privacy and confidentiality of the girl child survivor of abuse and exploitation, through appropriate standard operating procedures (SOPs) for all JJ functionaries, media persons and others..

11.6 The State shall encourage and promote the participation of men and boys in the prevention of and ending violence against girls and women, through public discussions, training and sensitization programmes, media messages, and community based events.

11.7 The State shall specifically:

11.7.1 Ensure that there is a convergent and coordinated involvement from all stakeholders including government, civil society, media, and make protection of children, especially of girls, everybody's responsibility;.

11.7.2 Proactively engage all stakeholders and promote open discussions on protection issues. Also ensure that all girl children have the space and opportunity to speak against violence, abuse, and other protection issues without fear and have access to qualified counsellors in both rural and urban areas ;.

11.7.3 Recognize specific categories of girl children who are at greater risk and vulnerability and hence require special attention for priority attention and care such as – a) those with special needs or differently challenged, b) girls living on the streets c) girls without parental care d) working children especially in sectors such as domestic work, construction work, agriculture and allied areas e) children of Devadasi families or of women in sex work f) migrant families g) living in destitution and deprivation;

11.7.4 Prepare and implement specific concerted time bound action plan and rehabilitation services, and budget allocation for region-specific or area-specific vulnerabilities and issues of girl children in particular such as sale of girl babies, child marriage, child trafficking, dedication of girls as Devadasis, begging, and domestic work.

11.7.5 Ensure minimum standards of care and protection in all day care centres, educational and child care institutions,(be they Government, aided or private, reaching out to children from 0-18years), that are sensitive to the rights and needs of girls who are in conflict with law, have special needs or differently abled.

11.7.6 Promote a conducive social environment, where girl children are valued and treated with dignity in families, communities and public spaces; and where all forms of abuse, exploitation and gender based violence are condemned. Attitudinal and behavioural change shall be promoted at community levels through public education to counter superstitions, myths, beliefs, customs and practices that perpetuate gender stereotyping and discrimination.

11.7.7 Encourage local elected bodies and gram panchayat, School Development Monitoring Committees, women's collectives, other statutory bodies to monitor enrolment, retention of girl child in schools

0 to 3 years and 3-6 years of age

The State shall take measures for the following:

11.8 Effective enforcement of the PCPNDT Act and other relevant legislation for the survival of girl child, prevention of female foeticide and sale of girl infants;

11.9 Protect girl infants from bodily harm such as earring, mutilation due to superstitions and traditional beliefs, through legislation and campaigns for responsible parenting;

11.10 Ensure timely and proper care of girls who are temporarily or permanently deprived of parental care through promotion of alternate non-institutional care such as adoption, foster care that is kinship or community based, and sponsorship;

11.11 Ensure the adoptions of girls as per procedures mandated by the Juvenile Justice Act and CARA Guidelines.

11.12 Institute measures and ensure their enforcement to prohibit sale of girl infants, illegal adoption and trafficking.

6 to 18 years of age

11.13 The State shall ensure safety and protection of all children and particularly girls through effective implementation of the Karnataka State Child Protection Policy for Educational Institutions that takes into account safeguard and protection from safety violations pertaining to infrastructure, transportation, health, sports; personal, emotional, sexual safety and cyber safety; disaster and emergency preparedness.

11.14 The State shall review and strengthen the quality of existing systems of support, protection, rehabilitation, and upgrade the services provided through

‘Santhwana’, Ujjawala and other such for girl child victims of child marriage, trafficking and sexual abuse.

11.15 The State shall universalize the Childline service throughout the State and increase public awareness on the services. The State shall improve the timely responsiveness of Childline and also expand its reach to include reporting of domestic violence, incidences of kidnapping, trafficking of children.

11.16 The State shall recognise and provide special attention to prevent the impact of the emerging spread of Cyber crime and digital social networks and media abuse, through awareness programmes for girls on the possible dangers of such abuse and initiate preventive measures and response mechanisms.

11.17 The State shall develop schemes to mainstream and integrate the children living in institutions such as orphans, homeless children, children in conflict with law, children of mentally challenged/chronically ill parents/guardians, substance abuse etc. In addition to this, the State shall also develop a special survivor protection scheme for survivors of abuse, trafficking, kidnapping and prostitution.

11.18 The State shall develop effective mechanisms and community-based preventive educative services for adolescent girls relating to school drop-out, child marriage, teenage pregnancy, substance abuse, human trafficking, trafficking of narcotic and psychotropic substances.

11.19 Every child-related institution such as schools, hostels, JJ homes should have a women’s committee to look into the complaints of sexual harassment and take necessary actions.

12. PARTICIPATION OF GIRLS

12.1 Participation is an inalienable right of every child, implying that child has every right to be heard and to have her or his views and opinions taken into account. The State has the primary responsibility to ensure that the girl children are made aware of these rights within the context of discrimination and violence faced by them, and provide an enabling environment, opportunities and support to develop skills, to form aspirations and express their views confidently, so as to enable them to be knowledgeable, empowered and actively involved in their own development and all matters concerning and affecting them.

12.2 The State shall encourage and ensure recreation and sports opportunities for girls and set up creative spaces for arts, music, drama and cultural activities for girls and ensure adequate resources are provided to such facilities both in

urban and rural areas. In addition, the State shall institute competitions, awards and incentives for the performance of such activities;

12.3 The State shall support forums to facilitate the joint interactions of boys and girls of different ages to deliberate on gender issues through community based initiatives both rural and urban areas;

12.4 The State shall create opportunities for girls to participate in public consultations at different levels of governance on affirmative actions and measures to promote inclusiveness and participation of girls, particularly on issues that affect them;

12.5 The State shall promote meaningful and empowered participation of girls and all children within the family, community and schools, including within student council bodies and village/urban ward councils.

12.6 In order to ensure appropriate opportunities for the participation of girls and voicing of their views at all levels, the State shall:

12.6.1 Establish mechanisms for girl children to be heard at gram sabha (rural), ward sabha (urban), District Council and the State Legislative Assembly;

12.6.2 Ensure involvement and engagement of girl children in the development of plans and policies concerning them and all children;

12.6.3 Promote creative and innovative cultural platforms for children to express their views;

12.6.4 Encourage and facilitate representation of girl children on committees concerning children issues at all levels;

12.6.5 Ensure that the child's Right to Information is respected on all matters, as access to information is a key prerequisite for girls to make informed choices and confidence and maturity in expressing views and influencing decisions for themselves and others.

12.7 The State shall endeavour to build the capacities of adults (parents, duty-bearers and stakeholders) to actively seek and take note of the views expressed y girls and children and involve them in decision making at all levels.

13.ADVOCACY AND PARTNERSHIPS

13.1 The implementation of this Policy calls for multi-stakeholder partnerships that mobilize and share knowledge, expertise, technology, and financial resources. The State shall encourage the active involvement, participation and collective action of stakeholders at all levels of governance. Mechanisms will be developed to ensure the partnerships of individuals, families, local communities, Government agencies, non-governmental organisations, civil society organisations, media, academic and research institutions, and the private sector in securing the rights of the girl child.

13.2 The State shall undertake public information, education and communication to address and change the gender- discriminatory attitudes and practices using available multi-media channels and cultural forms of communication and entertainment. Community leaders, public persons including elected representatives, youth leaders and others will be enlisted to serve as advocates for change. Synergistic linkages shall be created with other progressive and successful experiments to learn from best practices elsewhere in the other States of the country.

14. COORDINATION AND MONITORING

14.1 The implementation of this Policy requires programming across different sectors and integrating their impact on the girl child in a synergistic way. Effective, accountable and transparent monitoring mechanisms shall be set up at all levels which are responsive, inclusive, participatory and representative of all related sectoral departments. Decision-making structures shall endorse the role of multi-stakeholder partnerships in the planning, implementation, monitoring and evaluation of all State supported policies, plans and programmes related to girl children's rights. The State shall also undertake measures to effectively monitor the quality and coverage of services provided to girl children by the government, NGOs, religious institutions and other agencies in the private sectors.

14.2 The Department of Women and Child Development (DWCD) shall be the nodal department for overseeing and coordinating the implementation of this Policy. A State Coordination and Action Group for Girl Children, with the

Minister for Women and Child Development as Chairperson, shall monitor the progress with other concerned Departments as its members. Similar Coordination and Actions Groups shall also be formed at District levels headed by Minister in-charge of the district. Such Committees shall meet once in six months to review the progress of this Policy.

14.3 The Department of Women and Child Development, in consultation with all related Departments, shall formulate a State Plan of Action for Girl Children. This will be followed by District Plans at the District and local level plans. Operational and implementation guidelines shall be formulated to ensure action on the provisions of this Policy. The State and District Coordination and Action Groups shall monitor the progress of implementation of these Plans of Action.

14.4 Special Sessions and interactions with girl children will be held in the State Legislature to ensure action and discussion on pertinent issues relating to child rights.

14.5 The State-level Monitoring Committee led by the Additional Chief Secretary shall review the progress in the implementation of this Policy and strategic action plans every year. This High Level committee, comprising of Secretaries of all relevant departments such as Health, Women and Child Development, Education, Panchayati Raj and Rural Development, Home, and KSCPCR, will be overseeing the implementation of the Policy, with regular reporting to the concerned Ministers.

14.7 A set of verifiable indicators will be developed for regular monitoring of the integrated multi-sectoral programmes. Additional mechanisms and processes, as required will be instituted to monitor progress, review the impediments to departmental and sectoral achievements, and to accelerate actions in districts, blocks, urban wards and gram panchayats especially in locations with declining child indicators and high gender disparities.

15. RESEARCH, DOCUMENTATION AND CAPACITY BUILDING

15.1 The implementation of this Policy shall be supported by a constant process of developing a comprehensive and reliable knowledge base on all aspects of the status and condition of girl children. Establishing such a

knowledge base would be compiled from reports from girl child focused research and documentation, both quantitative as well as qualitative. Dedicated annual publication documenting the achievements and shortfalls at State, district and block levels shall be encouraged and attempted.

15.2 Social audits will be undertaken to assess the benefits of the programmes and the community-based interventions at regular intervals. The reports of such audits and indicator-based child impact assessment and evaluation shall inform policies, plan and programmes for girl children.

15.3 The State Government shall commit itself to expeditiously improve its data collection system and analysis. The data shall be disaggregated by age, sex, geographic location, ethnic, State, district, sub-districts, and socioeconomic background in order to facilitate analysis of the situation of all children, highlighting the regional and district differentials as well as the situation and status of girl among SCs/STs and minority groups. Evidence based information, data and research findings shall provide the basis for the formulation of plans and programmes. Further, such information shall be utilized for monitoring progress and shall be promoted at all levels of administration. In some instances, such information can be posted on websites and shared with the stakeholders, officials, functionaries and the community.

15.4 Academic institutions, research institutions, and universities in the State shall be encouraged to undertake studies and surveys to draw attention to emerging problems and disparities within the State on the situation of children and girls.

15.5 The State shall ensure that there is adequate professional and technical competence for the implementation, monitoring, administrative and management aspects of this Policy through appropriate selection of personnel and capacity building initiatives.

15. 6 Personnel at all levels working with children shall be sensitised and oriented on child rights, including rights of girl children at the time of their appointment and this shall include reorientation and refresher training going beyond the realm of their duties and responsibilities.

15.7 The State shall motivate and promote commitment among its personnel working for children and also ensure that such personnel shall be held

responsible and accountable for their acts of omission and commission in the performance of their duties.

16. RESOURCE ALLOCATION

16.1 The State commits to allocate the required financial, material and human resources, and their efficient and effective use, with transparency and accountability, to implement this Policy.

17. REVIEW OF POLICY

17.1 A comprehensive review of this Policy shall be taken up once in five years in consultation and the active involvement of children and youth, parents, NGOs, and other interested and relevant bodies. Social auditing methods such as girl children-led reviews, participatory assessments by the community and girl children will add realism and provide field based evidence to the review.

17.2. The Department of Women and Child Development shall lead the review process. The findings and conclusions from such reviews shall serve as inputs to the revision of plans, programme procedures and processes. It shall inform legislation related to a children to ensure the coherent and consistent harmonization of the legislative framework at the State level with the principles of this Policy.

ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾ

(SANDHYA L. NAYAK)
Under Secretary to Government-1,
Department of Women and Child Development and
Empowerment of Differently Abled and Senior Citizens.

******

ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾ.ಸೂ. 319–ಪ್ರತಿಗಳು–500–ಪಿ2